

Mr. dr. P. Kruit
Mr. W.J.J. Wetzels

Procesrecht in arbeidsszaken

INHOUDSOPGAVE

Overzicht van de auteurs / XVII

HOOFDSTUK 1

Inleiding / 1

DEEL I: PROCESRECHT ALGEMEEN

HOOFDSTUK 2

De procesinleiding: dagvaarding of verzoekschrift? / 7

- 2.1 Inleiding / 7
- 2.2 Wettelijk kader / 8
- 2.3 Gedingen gebaseerd op het in, bij of krachtens afdeling 7.10.9 BW bepaalde / 10
- 2.4 Toepassing van art. 7:686a lid 2 BW in de rechtspraak / 12
 - 2.4.1 Algemene bevindingen / 12
 - 2.4.2 Dagvaarding of verzoekschrift? / 12
 - 2.4.3 Wilsgebreken / 15
 - 2.4.4 Art. 7:686 BW / 15
 - 2.4.5 Schadevergoeding ex art. 7:611 BW (Xella) / 18
- 2.5 Art. 7:686a lid 3 BW / 19
 - 2.5.1 Samenhangende vorderingen / 19
 - 2.5.2 Geen verplichting / 20
 - 2.5.3 Het bereik van lid 3 / 21
 - 2.5.4 Ook als tegenverzoek / 24
 - 2.5.5 Splitsing / 25
- 2.6 Toepassing van art. 7:686a lid 3 BW in de rechtspraak / 27
 - 2.6.1 Algemene bevindingen / 27
 - 2.6.2 Wel of geen samenhangende vordering? / 30
 - 2.6.3 Nadere beschouwing rechtspraak / 32
- 2.7 Spoorwissel ex art. 69 Rv / 34
- 2.8 Toepassing art. 69 Rv in de rechtspraak / 36
 - 2.8.1 Ten aanzien van lid 2 / 36
 - 2.8.2 Ten aanzien van lid 3 / 38
- 2.9 Korte beschouwing / 40
- 2.10 Afronding / 41

HOOFDSTUK 3

Hoofdpijnen van de verzoekschrift- en dagvaardingsprocedure in eerste aanleg / 43

- 3.1 Inleiding / 43
 - 3.1.1 Absolute bevoegdheid / 44
 - 3.1.2 Relatieve bevoegdheid / 48
 - 3.1.3 Wat moet worden verstaan onder ‘woonplaats’? / 51
 - 3.1.4 Beperkte mogelijkheid van forumkeuze in arbeidszaken / 52
- 3.2 Hoofdpijnen van de verzoekschriftprocedure / 53
 - 3.2.1 Inleiding / 53
 - 3.2.2 Inhoud van het verzoekschrift / 53
 - 3.2.3 Griffierecht / 56
 - 3.2.4 Oproeping / 56
 - 3.2.5 Wie is belanghebbende? / 58
 - 3.2.6 Ontbreken van verstek / 58
 - 3.2.7 Het verdere verloop van de procedure (art. 278-291 Rv) / 59
 - 3.2.8 Eiswijziging / 62
- 3.3 Hoofdpijnen van de dagvaardingsprocedure / 62
 - 3.3.1 Formaliteiten en dagvaardingstermijn / 62
 - 3.3.2 Indiening van het exploit/inschrijving ter rolle / 67
 - 3.3.3 Het griffierecht / 68
 - 3.3.4 Inhoud van de dagvaarding – de grondslag van de vordering / 69
 - 3.3.5 Het herstelexploit / 72
 - 3.3.6 Het verdere verloop van de procedure / 73
- 3.4 Art. 96 Rv-procedure / 76
 - 3.4.1 Praktische gang van zaken bij de procedure ex art. 96 Rv / 77

HOOFDSTUK 4

Procedurele complicaties / 79

- 4.1 Inleiding / 79
- 4.2 Bewijs / 79
 - 4.2.1 Wettelijk kader / 79
 - 4.2.2 Stelplicht en bewijslastverdeling / 80
 - 4.2.3 Bewijsmiddelen / 83
 - 4.2.4 Bewijsaanbod / 83
 - 4.2.5 Vrijwilligheid of dwang / 84
 - 4.2.6 Bewijsopdracht / 84
 - 4.2.7 Bewijslevering / 85
 - 4.2.8 Getuigenverhoor / 85
 - 4.2.9 Onrechtmatig verkregen bewijs / 86
 - 4.2.10 Bewijslevering in de arbeidsrechtpraktijk / 86
- 4.3 Incidenten / 87
 - 4.3.1 Formele en materiële incidenten / 87
 - 4.3.2 Rechtsmacht, absolute en relatieve bevoegdheid, interne bevoegdheid / 87
 - 4.3.3 Verkeerde procesinleiding / 88

4.3.4	Vrijwaring / 89
4.3.5	Voeging en tussenkomst / 89
4.3.6	Zaaksvoeging / 90
4.3.7	Voorziening voor de duur van het geding / 90
4.3.8	Verzoek tot (gehele of gedeeltelijke) behandeling achter gesloten deuren / 90
4.3.9	De exhibitievordering / 91
4.3.10	De verandering, vermeerdering en vermindering van eis of verzoek / 91
4.3.11	Zekerheidstelling voor proceskosten / 91
4.3.12	Wraking / 92
4.3.13	Materiële incidenten / 92
4.4	Conservatoir beslag in arbeidszaken / 93
4.4.1	Inleiding / 93
4.4.2	Het beslagrekest / 94
4.4.3	De behandeling van en beslissing op een beslagrekest / 95
4.4.4	Opheffen van conservatoir beslag / 96
4.5	Bewijsbeslag en exhibitieplicht / 97
4.5.1	Inleiding / 97
4.5.2	Bewijsbeslagverzoek / 97
4.5.3	Exhibitievordering / 98
4.6	Executoriaal beslag / 99
4.6.1	Inleiding / 99
4.6.2	Executie van arbeidsrechtelijke beslissingen zonder voorafgaand conservatoir beslag / 100
4.6.3	Executie van arbeidsrechtelijke beslissingen na voorafgaand conservatoir beslag / 102
4.7	Executiegeschillen / 102
4.7.1	Inleiding / 102
4.7.2	Toetsingskader executiegeschillen / 103
4.7.3	De vordering in een executiegeschil / 104
4.7.4	Het executiegeschil in arbeidszaken / 105
4.7.5	Het deurwaardersrenvooi / 106

HOOFDSTUK 5

De vervaltermijnen van art. 7:686a BW / 107

5.1	Inleiding / 107
5.2	Aanvang en duur van de vervaltermijn / 108
5.2.1	Aanvang en duur vervaltermijn art. 7:686a lid 4 sub a en b BW / 108
5.2.2	Aanvang en duur vervaltermijn art. 7:686a lid 4 sub c BW / 110
5.2.3	Aanvang en duur vervaltermijn art. 7:686a lid 4 sub d BW / 111
5.2.4	Aanvang en duur vervaltermijn art. 7:686a lid 4 sub e BW / 112
5.2.5	Toepasselijkheid Algemene termijnenwet (Atw) / 112
5.2.6	Ambtshalve toetsing? / 112
5.3	Geen uitbreiding toepassingsgebied vervaltermijnen / 114
5.4	Het onverbidelijke 'te laat is te laat' / 114
5.4.1	Geen vermijden vervaltermijn door andere (algemene) vorderingsgrondslag / 115

- 5.4.2 Beroep op vervaltermijn naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar? / 115
- 5.5 Vormen van verschoonbare termijnoverschrijding / 117
- 5.5.1 Tijdig ingediend verzoek gericht tegen verkeerde partij / 117
- 5.5.2 Tijdig verzoek tot toekenning transitievergoeding ingediend bij het hof / 119
- 5.6 Vervaltermijn en de (omgekeerde) switch / 119
- 5.6.1 Switch van vernietiging naar billijke vergoeding / 120
- 5.6.2 Switch van billijke vergoeding naar vernietiging / 120
- 5.6.3 Wettelijke schadeloosstelling en transitievergoeding na switch / 121
- 5.6.4 Praktische suggestie petitum ter voorkoming van (discussies over) verstreken vervaltermijnen / 121
- 5.7 Vervaltermijn en verrekening / 122
- 5.8 Vervaltermijn en rechtsverwerking / 123

HOOFDSTUK 6

Hoger beroep dagvaardingsprocedure / 125

- 6.1 Inleiding / 125
- 6.1.1 Doel van het hoger beroep / 126
- 6.1.2 Dagvaardingsprocedure / 126
- 6.2 Appelmoment / 127
- 6.2.1 Eindvonnis / 127
- 6.2.2 Tussenvonnis / 127
- 6.2.3 Deelvonnis / 128
- 6.2.4 Appeltermijnen / 128
- 6.2.5 Incidenteel appel / 130
- 6.2.6 Tussentijds appel zuiver tussenvonnis / 130
- 6.2.7 Appelverbod / 133
- 6.3 Dagvaarding / 134
- 6.3.1 Dagvaarding / 134
- 6.3.2 Betekening / 135
- 6.3.3 Bevoegd hof / 135
- 6.3.4 Inschrijving / 135
- 6.3.5 Faillissement tijdens appeltermijn / 136
- 6.3.6 Petitum / 136
- 6.3.7 Wisselbepaling / 136
- 6.3.8 Schorsende werking / 137
- 6.4 Partijen in hoger beroep / 137
- 6.4.1 Hoofdregel / 137
- 6.4.2 Openbare orde / 138
- 6.4.3 Vergissingen / 138
- 6.4.4 Rechtsopvolging / 139
- 6.4.5 Wijziging hoedanigheid / 139
- 6.4.6 Processueel ondeelbare rechtsverhouding / 140
- 6.4.7 Incidenteel appel / 141
- 6.5 Rolprocedure / 141

6.5.1	Rolraadsheer / 141
6.5.2	Griffierecht / 142
6.5.3	Uitstel / 142
6.5.4	Verval van recht / 143
6.5.5	Afwijkende procesvoering / 143
6.6	Processtukken / 144
6.6.1	Art. 347 lid 1 Rv / 144
6.6.2	Maximering omvang processtukken / 146
6.6.3	Aktes en verdere memories / 147
6.6.4	Incidentele vordering / 148
6.6.5	Fourneren / 148
6.6.6	Verzetdagvaarding / 148
6.6.7	Bewijsaanbod / 148
6.6.8	Eiswijziging en bezwaar / 149
6.7	Zittingen / 150
6.7.1	Algemeen / 150
6.7.2	Meervoudig / 150
6.7.3	Mondelinge behandelingen / 151
6.7.4	Enquête en gerechtelijke plaatsopneming (descente) / 152
6.8	Devolutieve werking / 152
6.8.1	Afwentelen / 152
6.8.2	Grievensstelsel / 152
6.8.3	Verbod terugwijzen / 153
6.8.4	Het belang van geïntimeerde / 154
6.8.5	De verdere behandeling van de vordering / 155
6.9	Concentratie van debat in hoger beroep / 156
6.9.1	In beginsel tweeconclusieregel / 156
6.9.2	Uitzonderingen / 157
6.10	Kort geding in hoger beroep / 157
6.10.1	Algemeen / 157
6.10.2	Spoedappel in kort geding / 157
6.10.3	Bijzondere spoed / 158
6.11	Arrest/uitspraak / 159
6.11.1	Datumbepaling / 159
6.11.2	Schriftelijk of mondeling / 159
6.11.3	Arrest op tussentijds appel / 160
6.11.4	Ex nunc/ex tunc / 160

DEEL II: BIJZONDERE ARBEIDSRECHTELIJKE PROCEDURES

HOOFDSTUK 7

De UWV-procedure ex art. 7:671a BW / 163

7.1	Inleiding / 163
7.2	Reikwijdte van art. 7:671a BW / 164

7.2.1	Ontslag vanwege bedrijfseconomische omstandigheden en ontslag wegens langdurige arbeidsongeschiktheid / 164
7.2.2	Uitzondering preventieve ontslagtoets / 165
7.2.3	Bestuursrechtelijke procedure/nadere regels / 165
7.2.4	Deeltijdontslag / 166
7.3	Voorwaarden van de a- en b-grond / 167
7.3.1	Bedrijfseconomische omstandigheden (de a-grond) / 167
7.3.2	Langdurige arbeidsongeschiktheid (de b-grond) / 170
7.4	Ontslagvolgorde / 171
7.5	Afspiegeling en onderlinge uitwisselbaarheid / 173
7.5.1	Afspiegeling / 173
7.5.2	Peildatum / 175
7.5.3	Bedrijfsvestiging / 176
7.6	Herplaatsing / 176
7.7	UWV procedure / 179
7.7.1	Verloop procedure / 179
7.7.2	Antimisbruikbepaling / 181
7.7.3	Voorlopige aanvraag en uitstel / 182
7.7.4	Nadere toelichting ontslagaanvraag bedrijfseconomische omstandigheden / 183
7.7.5	Nadere toelichting ontslagaanvraag langdurige arbeidsongeschiktheid / 184
7.7.6	Verloop procedure / 185
7.7.7	Beslissing / 185
7.7.8	Berekenen opzegtermijn / 186
7.7.9	Beroep en herhaalde aanvraag / 186
7.8	Rol van de opzegverboden / 187
7.8.1	Weigering toestemming bij opzegverbod / 187
7.8.2	Opzegverboden: andere werknemer voordragen voor ontslag / 188
7.9	Cao-ontslagadviescommissie (art. 7:671a lid 2, 3 en 10 BW) / 189
7.10	Collectief ontslag / 190
7.11	Conclusie / 192

HOOFDSTUK 8

De ontbindingsprocedure ex art. 7:671b BW / 193

8.1	Inleiding / 193
8.2	Toepassingsbereik van de ontbindingsprocedure / 194
8.2.1	De ontslaggronden c tot en met i / 194
8.2.2	Veelvuldig ziekteverzuim / 195
8.2.3	Disfunctioneren / 196
8.2.4	Verwijtbaar handelen of nalaten / 197
8.2.5	Ernstig gewetensbezwaar / 198
8.2.6	Verstoorde arbeidsverhouding / 199
8.2.7	Andere omstandigheden / 199
8.2.8	De cumulatiegrond / 200
8.2.9	De ontslaggronden a en b / 202
8.2.10	Ambtshalve toepassing ontslaggronden / 203

- 8.3 Bewijsrecht in de ontbindingsprocedure / 204
- 8.4 Opzegverboden en ontbinding / 207
- 8.5 Ontbindingstermijn / 209
- 8.6 Intrekking ontbindingsverzoek / 211
- 8.7 Bijzondere ontbindingsprocedures / 212
 - 8.7.1 Pro forma / 212
 - 8.7.2 Voorwaardelijke ontbinding / 215

HOOFDSTUK 9

De ontbindingsprocedure ex art. 7:671c BW / 219

- 9.1 Inleiding / 219
- 9.2 Het belang van art. 7:671c BW / 220
 - 9.2.1 Ontbinding vs. ontslag op staande voet / 220
 - 9.2.2 Ontbinding wegens ontbreken tussentijds opzegbeding / 222
 - 9.2.3 Transitievergoeding en billijke vergoeding / 222
 - 9.2.4 Slapende dienstverbanden / 223
- 9.3 Grond voor ontbinding / 224
 - 9.3.1 Achtergrond / 224
 - 9.3.2 De 'alle omstandigheden van het geval'-toets volgens de Hoge Raad / 225
 - 9.3.3 De toetsingsmaatstaf van art. 7:671c BW in de rechtspraak / 226
- 9.4 Vergoedingen / 229
 - 9.4.1 Ontbinding tijdelijke arbeidsovereenkomst zonder tussentijds opzegbeding / 230
 - 9.4.2 Uitzondering profvoetballers / 230
- 9.5 Tijdstip van ontbinding / 231
- 9.6 Intrekken ontbindingsverzoek / 232

HOOFDSTUK 10

Defibrillator van het ontslagrecht: de procedure ex art. 7:681 BW / 235

- 10.1 Inleiding / 235
- 10.2 Het toepassingsbereik / 236
 - 10.2.1 Verschil 7:681 en 7:682 BW / 236
 - 10.2.2 Afbakening: wanneer in te roepen? / 237
- 10.3 Het starten van de 7:681 BW-procedure / 244
 - 10.3.1 Verzoekschrift binnen twee maanden / 244
 - 10.3.2 Absolute en relatieve bevoegdheid / 246
 - 10.3.3 Enkele eisen aan het verzoekschrift / 247
 - 10.3.4 Verweer van de werkgever / 249
- 10.4 Bespreking van de sancties / 249
 - 10.4.1 Keuzemogelijkheid van de werknemer / 249
 - 10.4.2 Terugkeer op het oude nest: vernietiging / 250
 - 10.4.3 Berusting en bijbehorende vergoedingen / 254
 - 10.4.4 Verzoeken nevensgeschikt of primair/subsidiair? / 257
- 10.5 Formulering van het petitum / 257

HOOFDSTUK 11

De procedure ex art. 7:682 BW / 259

- 11.1 Korte inleiding / 259
- 11.2 Systematiek van art. 7:682 BW / 259
 - 11.2.1 Lid 1: de a- of b-grond / 260
 - 11.2.2 Lid 2 en 3: geen preventieve toets / 260
 - 11.2.3 Lid 4 en 5: wederindienststredingsvoorwaarde / 261
 - 11.2.4 Lid 6: voorzieningen / 262
 - 11.2.5 Lid 7: cumulatievergoeding / 262
 - 11.2.6 Lid 8: contractuele afwijking / 262
- 11.3 Herstel van de arbeidsovereenkomst / 263
 - 11.3.1 Herstel met terugwerkende kracht of herstel ex nunc / 263
 - 11.3.2 Wie spreekt herstel uit? / 264
 - 11.3.3 Een herstellende arbeidsovereenkomst is een nieuwe arbeidsovereenkomst / 266
- 11.4 De voorziening / 267
 - 11.4.1 Het doel van de voorziening / 268
 - 11.4.2 Terugbetaling van de transitievergoeding / 268
 - 11.4.3 Hoe om te gaan met een tussenperiode? / 269
 - 11.4.4 Geen onderbreking / 270
 - 11.4.5 Contractuele afwijking mogelijk? / 272
- 11.5 Het toetsingsmoment / 272
 - 11.5.1 Toetsing ex nunc of ex tunc / 272
 - 11.5.2 Toetsing in procedures op grond van art. 7:682 BW / 273
 - 11.5.3 Rechtsgeldigheid van de beëindiging / 274
 - 11.5.4 Verschuldigdheid en omvang ontslagvergoedingen / 274
 - 11.5.5 Door de rechter te treffen voorzieningen / 276
- 11.6 Formulering van het petitum / 276
 - 11.6.1 De werknemer / 276
 - 11.6.2 De werkgever / 279

HOOFDSTUK 12

Kort geding in het arbeidsrecht / 281

- 12.1 Inleiding / 281
- 12.2 Het kort geding in het arbeidsrecht: over loon en meer? / 283
- 12.3 Algemene regels voor het kort geding / 284
 - 12.3.1 Algemene regels: meer dan alleen het spoedeisend belang? / 284
 - 12.3.2 De absolute bevoegdheid: kantonrechter en/of voorzieningenrechter? / 284
 - 12.3.3 De relatieve bevoegdheid: welke kanton- of voorzieningenrechter? / 285
 - 12.3.4 Procesregels: gelden de algemene regels voor dagvaardingprocedures in kort geding? / 286
 - 12.3.5 Bewijsregels: van (overeenkomstige) toepassing in kort geding? / 287
 - 12.3.6 (On)mogelijke vorderingen in kort geding: wat kan wel en wat kan niet? / 289
 - 12.3.7 De afstemmingsregel: is de bodemrechter 'boss'? / 291
 - 12.3.8 Gezag van gewijsde: niet voor een vonnis in kort geding? / 292

- 12.3.9 Uitvoerbaarheid bij voorraad: ook ambtshalve? / 294
- 12.3.10 Dwangsom: waarom en wanneer (niet)? / 295
- 12.3.11 Verstek, zuivering en verzet: net als in de bodemprocedure? / 296
- 12.4 De beoordeling in kort geding / 297
 - 12.4.1 Vijf kernpunten: beoordeling in samenhang? / 297
 - 12.4.2 Het spoedeisend belang: hoge drempel of lage lat? / 298
 - 12.4.3 Het voorlopig oordeel over de waarschijnlijke uitkomst van de bodemprocedure: hoe luidt de 'richtregel'? / 300
 - 12.4.4 De aannemelijkheid van de vordering: welke eisen worden daaraan gesteld? / 302
 - 12.4.5 De belangenafweging: sluitstuk van de boordeling? / 302
 - 12.4.6 Niet geschikt voor een beslissing in kort geding: wanneer is dat het geval? / 303
- 12.5 De werking van het kortgedingvonnis / 305
 - 12.5.1 Inleiding / 305
 - 12.5.2 De verhouding tussen het kort geding en de bodemzaak: afstemming, maar geen nadeel? / 305
 - 12.5.3 De werking van het kortgedingvonnis: tot wanneer? / 305
 - 12.5.4 Een andersluidend bodemvonnis: wat zijn de gevolgen? / 306
 - 12.5.5 Hoger beroep / 308
- 12.6 De 223-voorziening / 308
 - 12.6.1 De vereisten van art. 223 Rv: aanhangig geding, samenhang en spoedeisend belang? / 308
 - 12.6.2 De 223-voorziening en het kort geding: veel overeenkomsten, ook verschillen? / 309
 - 12.6.3 Het belang van de 223-voorziening voor het ontslagrecht: onderschat? / 311
- 12.7 Loonvordering in kort geding / 313
 - 12.7.1 Inleiding / 313
 - 12.7.2 Loonvordering in kort geding als geldvordering: verzwaarde (motiverings)-eisen? / 313
 - 12.7.3 Loonvordering na ontslag: kort geding of 223-voorziening? / 314
 - 12.7.4 Loonvordering in kort geding in verband met ziekte en re-integratie: deskundigenverklaring niet vereist, maar wel aan te raden? / 315
- 12.8 Tewerkstelling en kort geding / 317
 - 12.8.1 Recht op tewerkstelling: uitgangspunt of uitzondering? / 317
 - 12.8.2 Tijdig vorderen van tewerkstelling: kort geding een must? / 320
 - 12.8.3 Tewerkstelling na ontslag op staande voet: complicaties door de Wilco/Fantasia IX-uitspraak van de Hoge Raad? / 321
 - 12.8.4 Tewerkstelling in arbeidsrechtelijke driehoeksverhoudingen: ander criterium? / 322
- 12.9 Kort geding en concurrentiebeding: kans op succes? / 323
- 12.10 Inzagevordering art. 843a Rv: ook in kort geding? / 325
- 12.11 Nevenvorderingen in kort geding: ook spoedeisend? / 326
- 12.12 Proceskosten in kort geding: vaste tarieven en ook na intrekking? / 327
- 12.13 Praktische punten in kort geding: van aanvraag tot uitspraak / 329
 - 12.13.1 Inleiding / 329
 - 12.13.2 De aanvraag voor een kort geding / 329
 - 12.13.3 Toezending stukken en Veilig Mailen / 330
 - 12.13.4 Dagvaarden in kort geding / 330
 - 12.13.5 De (formulering van de) vordering / 331

- 12.13.6 Verplaatsing van de mondelinge behandeling / 332
- 12.13.7 Nadere stukken vóór of bij de mondelinge behandeling / 332
- 12.13.8 Het indienen van een eiswijziging of tegenvordering / 333
- 12.13.9 De mondelinge behandeling en de (mondelinge) uitspraak / 334
- 12.13.10 Schikking op of na de zitting / 336
- 12.13.11 Proces-verbaal / 337
- 12.14 Een samenvatting in tien stellingen / 337

HOOFDSTUK 13

De appelprocedure ex art. 7:683 BW / 339

- 13.1 Hoger beroep in ontslagzaken algemeen / 339
- 13.2 Art. 7:683 BW: algemeen / 339
- 13.3 Hoger-beroepverzoekschriftprocedures: drie trappen / 340
- 13.4 Doorwerking van algemene bepalingen op verzoekschriftprocedures in hoger beroep / 340
 - 13.4.1 Doorwerking voor zover niet uitgezonderd / 340
 - 13.4.2 Bevoegde rechter in hoger beroep / 341
- 13.5 De algemene bepalingen van het hoger beroep van verzoekschriftprocedures / 342
 - 13.5.1 Inleiding / 342
 - 13.5.2 Hoger beroep tegen eindbeschikkingen / 342
 - 13.5.3 Hogerberoepstermijnen / 342
 - 13.5.4 Hoger beroep door belanghebbenden / 343
 - 13.5.5 Incidenteel hoger beroep / 345
 - 13.5.6 Wijze van indiening van beroepschrift / 345
 - 13.5.7 Inhoud beroepschrift / 347
 - 13.5.8 Gang van zaken hoger beroep in verzoekschriftprocedure / 347
 - 13.5.9 Schorsende werking / 348
 - 13.5.10 De verzoekschriftprocedure kent geen verstek / 349
 - 13.5.11 De uitzondering van art. 362 Rv / 349
 - 13.5.12 Kosten van hoger beroep / 350
 - 13.5.13 Griffierechten / 351
 - 13.5.14 Veroordeling in de salariskosten / 351
- 13.6 Art. 7:683 BW / 353
 - 13.6.1 Inleiding / 353
 - 13.6.2 Geen automatische schorsing door hoger beroep / 353
 - 13.6.3 Geen mogelijkheid tot herstel arbeidsovereenkomst bij toegewezen werknemersverzoek / 354
 - 13.6.4 Alsnog herstellen of beëindigen – inleiding / 355
 - 13.6.5 Lid 3: alsnog herstel of billijke vergoeding / 356
 - 13.6.6 Beëindiging door het hof / 357
 - 13.6.7 Ex tunc of ex nunc / 359
- 13.7 Afsluiting / 359

HOOFDSTUK 14

Processuele aspecten rondom de zieke werknemer / 361

- 14.1 Inleiding / 361
- 14.2 Deskundigenverklaring algemeen / 361
 - 14.2.1 Gebondenheid rechter aan deskundigenverklaring / 363
 - 14.2.2 Ambtshalve toetsing? / 364
- 14.3 Deskundigenverklaring bij loonvordering en nakoming re-integratieverplichtingen / 364
 - 14.3.1 Doel deskundigenverklaring / 365
 - 14.3.2 Uitzonderingen / 365
 - 14.3.3 Verhinderende of nakoming niet betwist / 365
 - 14.3.4 In redelijkheid niet gevegd / 366
 - 14.3.5 Geen deskundigenoordeel: afwijzing of niet-ontvankelijkverklaring? / 368
 - 14.3.6 Herstel van ontbreken deskundigenverklaring in hoger beroep? / 369
- 14.4 Proceskostenveroordeling bij loonvordering en nakoming re-integratieverplichtingen / 369
- 14.5 Deskundigenverklaring in ontbindingsprocedure / 371
 - 14.5.1 Veelvuldig ziekteverzuim / 371
 - 14.5.2 Niet nakomen re-integratieverplichtingen / 371
 - 14.5.3 Welke deskundigenverklaring? / 372
- 14.6 Opzegverbod tijdens ziekte en doorwerking in ontbindingsprocedure zieke werknemer / 372
- 14.7 Tot besluit / 374

HOOFDSTUK 15

Internationaal arbeidsprocesrecht / 375

- 15.1 Inleiding / 375
- 15.2 Wanneer is er sprake van een internationale arbeidsovereenkomst? / 375
- 15.3 Toepasselijk recht / 376
 - 15.3.1 Rechtskeuze / 377
 - 15.3.2 Gewoonlijk werkland / 377
 - 15.3.3 Vestigingsland werkgever / 378
 - 15.3.4 Nauwere band / 378
- 15.4 Welke nationale rechter is bevoegd? / 378
 - 15.4.1 De EEX-verordening en de verdragen / 379
 - 15.4.2 De EVEX-verdragen / 379
 - 15.4.3 Het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv) / 379
- 15.5 De EEX-verordening / 380
 - 15.5.1 De werkingssfeer van de EEX-verordening / 380
 - 15.5.2 Speciale regels voor arbeidsovereenkomsten / 381
 - 15.5.3 De vordering van de werkgever tegen de werknemer / 382
 - 15.5.4 Stappenplan / 387
 - 15.5.5 De vordering van de werknemer tegen de werkgever / 387
- 15.6 Immuniteit van bepaalde internationale organisaties / 397

15.6.1	Rechtsbronnen / 398
15.6.2	Relatie tot het EVRM / 399
15.6.3	Betekenis voor arbeidsrechtelijke geschillen / 400
15.7	Conclusie / 402

Trefwoordenregister	/ 403
----------------------------	--------------

HOOFDSTUK 1

Inleiding

Pascal Kruit¹ en Wim Wetzels²

Sinds de invoering van de Wet werk en zekerheid (Wwz) in 2015 is het arbeidsprocesrecht ingrijpend gewijzigd; wijzigingen die het procederen in het arbeidsrecht er bepaald niet eenvoudiger op hebben gemaakt. Wanneer daarbij in ogenschouw wordt genomen dat het aantal arbeidsrechtelijke procedures sindsdien sterk is afgenomen, rechtvaardigt dit de conclusie dat steeds minder vaak steeds complexere procedures moeten worden gevoerd.

Bij invoering van de Wet op de Arbeidsovereenkomst in 1909 (wet van 1907) werd al de mogelijkheid gecreëerd de arbeidsovereenkomst te laten ontbinden door de (kanton) rechter. Daarvan werd de eerste decennia slechts weinig gebruikgemaakt. Dit veranderde na de invoering van de preventieve ontslagtoets in 1945 en de grote herziening van het ontslagrecht in 1953. Waar de preventieve ontslagtoets oorspronkelijk als noodwet na de Tweede Wereldoorlog bedoeld was, bleef deze preventieve toets tot op de dag van vandaag onderdeel van het ontslagrecht. Zelfs grote wijzigingen zoals de Wet flexibiliteit en zekerheid (Flexwet) in 1999 en de Wet werk en zekerheid (Wwz) in 2015 brachten hierin geen verandering. Wel heeft de Wwz gezorgd voor een eigen set aan regels aan procesrecht voor geschillen die betrekking hebben op afdeling 9 van Boek 7.10 BW (ontslagrecht). Op sommige punten zijn deze regels sterk afwijkend van het reguliere procesrecht dat zijn basis vindt in het Wetboek voor Burgerlijke Rechtsvordering (Rv). Hoewel beoogd werd het arbeidsprocesrecht te vereenvoudigen, bleek dit in de praktijk juist te leiden tot een grotere complexiteit van de procedures. Wanneer is in het arbeidsrecht het reguliere procesrecht op grond van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering van toepassing, wanneer is het specifieke arbeidsprocesrecht van toepassing en op welke punten verschillen deze van elkaar? Dit zijn vraagstukken waar de praktijkbeoefenaar van het arbeidsrecht veelvuldig tegenaan loopt.

Dit boek beoogt de praktijkbeoefenaar in het arbeidsrecht op weg te helpen in het (arbeids)-procesrecht. Veelvoorkomende vragen en valkuilen worden besproken, zodat de beoefenaar van het arbeidsrecht zijn weg gemakkelijker kan vinden in het complexe landschap van het arbeidsprocesrecht.

Wij hebben ervoor gekozen het boek op te splitsen in twee delen: een eerste deel dat is gericht op het algemeen procesrecht en een tweede deel waarin de meest voorkomende

- 1 Mr. dr. P. (Pascal) Kruit is advocaat bij Kruit Arbeidsrecht en tevens raadsheer-plaatsvervanger bij het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden.
- 2 Mr. W. J. J. (Wim) Wetzels is kantonrechter/senior rechter A bij de Rechtbank Rotterdam en tevens raadsheer-plaatsvervanger bij het Gerechtshof Amsterdam.

arbeidsrechtelijke procedures worden behandeld. Wij hebben een groot aantal superspecialisten op het terrein van het (arbeids)procesrecht bereid gevonden om een bijdrage te leveren, waarbij een mooie mix tussen wetenschap, advocatuur en rechterlijke macht is gezocht. Het boek heeft daarmee een balans tussen theoretische diepgang en praktische relevantie gekregen.

In het eerste deel vangt het boek aan met een hoofdstuk (2) van Jeroen Quist over de vraag wanneer een procedure bij dagvaarding en wanneer bij verzoekschrift moet worden ingeleid. Jeroen gaat daarbij ook uitgebreid in op het bij de Wwz in art. 7:686a lid 3 BW geïntroduceerde leerstuk van de connexe vordering.

In hoofdstuk 3 gaat Wim Wetzels in op de vereisten die vanuit het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv) aan een inleidende dagvaarding en verzoekschrift worden gesteld. Wim besteedt daarbij ook aandacht aan de procedure ex art. 96 Rv, waarmee een oorspronkelijk bij dagvaarding aan te brengen procedure bij verzoekschrift kan worden aangebracht bij een rechtbank naar keuze.

Hoofdstuk 4 gaat over (algemeen) procesrechtelijke complicaties zoals beslag en executieperikelen. Daarnaast gaat Petra de Bruijn uitvoerig in op (de werking van) het bewijsrecht in arbeidsrechtelijke procedures.

Sinds de invoering van de Wwz kent het ontslagrecht zeer korte en strikte vervalttermijnen in art. 7:686a lid 4 BW. In hoofdstuk 5 diept Naomi Dempsey het thema van de vervalttermijnen uit en onderzoekt zij de (on)mogelijkheden van uitzonderingen op deze vervalttermijnen.

Met hoofdstuk 6 wordt het algemeen procesrechtelijk deel van dit boek afgesloten met een hoofdstuk over de dagvaardingsprocedure in hoger beroep. Marcia Smorenburg en Steven Venhuizen behandelen onder meer lastige thema's als de devolutieve werking van het appel en de voorwaarden waaraan een hogerberoepsdagvaarding moet voldoen.

Het tweede deel van dit boek gaat over een aantal specifiek arbeidsrechtelijke procedures. Daarbij wordt de chronologie van Boek 7.10 BW zoveel mogelijk aangehouden. In hoofdstuk 7 behandelen Joyce Bender en Pascal Besselink de UWV-procedure ex art. 7:671a BW, waarbij zij ook ingaan op de voorwaarden van de a-grond en de b-grond en de (procedurele) aspecten rondom de Wet melding collectief ontslag (WMC0).

In hoofdstuk 8 behandelt Vivian Bij de Vaate de ontbindingsprocedure op initiatief van de werkgever ex art. 7:671b BW inclusief de ontslaggronden van art. 7:669 lid 3 sub c-i BW. Daarnaast besteedt zij aandacht aan de rol van de voorwaardelijke ontbindingsprocedure en het ambtshalve aanvullen van ontslaggronden door de rechter.

In hoofdstuk 9 bespreekt Ilse Kersten de ontbindingsprocedure op initiatief van de werknemer. Deze procedure die als ontslaggrond de verandering in de omstandigheden kent, levert enkel een vergoeding op indien sprake is van ernstige verwijtbaarheid aan de zijde van de werknemer. Ilse gaat ook in op het strategisch inzetten van deze procedure door de werknemer.

Hoofdstuk 10 gaat over de procedure ex art. 7:681 BW, de opzegging zonder instemming van de werknemer en zonder toestemming van het UWV. In de praktijk komt deze procedure het meest frequent voor na een gegeven ontslag op staande voet. Daniël van Gerven bespreekt de belangrijkste complicaties en geeft tevens een voorbeeldpetitum dat voor de dagelijkse praktijk bijzonder bruikbaar is.

Ook in hoofdstuk 11 krijgt u als lezer een voorbeeld van een geschikt petitum voorgeschoteld, maar dan in de procedure ex art. 7:682 BW. Deze procedure wordt behandeld door Björn Schouten en ziet op de mogelijkheden tot herstel van de arbeidsovereenkomst na verkregen toestemming van het UWV.

In hoofdstuk 12 behandelt Peter Jansen de bijzondere procedure van het kort geding in het arbeidsrecht. Naast meer algemene uitgangspunten over de (formulering van) de voorlopige voorziening worden verschillende veelvoorkomende kortgedingzaken in het arbeidsrecht besproken, zoals de loonvordering en de schorsing van het non-concurrentiebeding.

In hoofdstuk 13 bespreekt Gerrard Boot de procedure in hoger beroep ex art. 7:683 BW, de speciaal voor het ontslagrecht geschreven appelprocedure. In de praktijk blijkt dit vaak een bijzonder ingewikkelde procedure, temeer daar voor de invoering van de Wwz in juli 2015 hoger beroep in ontbindingsprocedures was uitgesloten. Gerrard behandelt onder meer de (on)mogelijkheden van hetgeen thans in hoger beroep in ontslagzaken is te verzoeken.

Hoofdstuk 14 staat volledig in het teken van procedurele complicaties rondom de zieke werknemer. Zowel loongerelateerde vraagstukken als (de reflexwerking van) het opzegverbod tijdens ziekte en de compensatieregeling bij betaling van de transitievergoeding na 104 weken ziekte worden in dit hoofdstuk door Karin Frikkee en Elmira van Vliet besproken.

Tot slot worden in het laatste hoofdstuk (15) van dit boek door Edith Franssen een aantal internationale aspecten van het procesrecht behandeld. Zowel de vraag naar de bevoegde rechter als de vraag naar het van toepassing zijnde recht in arbeidsgeschillen in grensoverschrijdende arbeidzaken worden besproken en in een praktisch stappenplan samengevat.

Met dit boek vindt u ongetwijfeld niet op álle in de praktijk voorkomende vragen in het arbeidsprocesrecht het antwoord, maar wij beogen wel voor de meest voorkomende vragen en procedures een praktisch toepasbaar boek te hebben geschreven.

Wij wensen de lezer bovenal veel plezier met het lezen van dit boek en het procederen in arbeidsrechtelijke geschillen.

Pascal Kruit & Wim Wetzels
Augustus 2024

DEEL I: PROCESRECHT ALGEMEEN

HOOFDSTUK 2

De procesinleiding: dagvaarding of verzoekschrift?¹

*Jeroen Quist*²

2.1 Inleiding

Moet een arbeidsrechtelijke procedure worden ingeleid met een verzoekschrift of met een dagvaarding? De consequenties van het antwoord op deze vraag zijn gaandeweg kleiner geworden, nu de verzoekschrift- en dagvaardingsprocedure steeds meer naar elkaar zijn toegegroeid. Niettemin maakt de voorgeschreven procesinleiding nog altijd verschil voor (het verloop van) de verdere procedure.³ Los van de inhoudelijke verschillen tussen de verzoekschrift- en dagvaardingsprocedure⁴ zal een partij c.q. haar belangenbehartiger de zaak bij voorkeur direct op het goede spoor willen zetten. Daarbij komt dat herstel van de verkeerde keuze tot vertraging van de procedure kan leiden. Wanneer de verkeerde procesingang wordt gekozen, zal de rechter – met toepassing van art. 69 Rv – namelijk een zogenoemde spoorwissel moeten toepassen. Dat leidt bovendien tot extra belasting van het gerechtelijk apparaat.

Voor wat betreft de procesinleiding bepaalt art. 7:686a lid 2 BW dat gedingen die zijn gebaseerd op het in, bij of krachtens afdeling 7.10.9 BW ('Einde van de arbeidsovereenkomst') bepaalde, met een verzoekschrift worden ingeleid. In lid 3 van art. 7:686a BW is hieraan toegevoegd dat in gedingen als bedoeld in lid 2, daarmee verband houdende andere vorderingen (ook wel verwante of connexe vorderingen genoemd) met een verzoekschrift kunnen worden ingediend. Overige arbeidsrechtelijke vorderingen worden met een dagvaarding ingeleid.

Hoewel deze bepalingen op het eerste gezicht helder lijken, roept met name hun reikwijdte vragen op. Wanneer is, bij toepassing van lid 2, nu precies sprake van een

1 Over dit onderwerp schreef ik eerder in J.P. Quist, 'Dagvaarding of verzoekschrift? That's the question (deel I)', *TAP* 2021/279 en J.P. Quist, 'Dagvaarding of verzoekschrift? That's the question (deel II)', *TAP* 2022/3. Dit hoofdstuk is deels op die artikelen gebaseerd.

2 Mr. dr. J.P. Quist is advocaat bij Wolf Legal te Vlissingen en tevens universitair docent Arbeidsrecht aan de Erasmus School of Law.

3 Op basis van de Wet vereenvoudiging en digitalisering van het procesrecht (Wet van 13 juli 2016, *Stb.* 2016, 288, 289 en 290), zou het procesrecht (ook) in ontslagzaken worden gewijzigd. Dit voorgestelde, maar inmiddels weer ingetrokken, wetsvoorstel betrof een uitwerking van het programma Kwaliteit en Innovatie rechtspraak, beter bekend als KEI. KEI blijft in deze bijdrage verder onbesproken. Voor een toelichting op de destijds voorgenomen wijzigingen, in het bijzonder voor het arbeidsprocesrecht, zij verwezen naar D.M.A. Bij de Vaate, *Handboek arbeidsprocesrecht*, Den Haag: Boom juridisch 2018.

4 Waarover nader in hoofdstuk 3.

geding dat is gebaseerd op het in, bij of krachtens het bepaalde in afdeling 7.10.9 BW? En wat zijn precies ‘daarmee verband houdende andere vorderingen’ als bedoeld in lid 3? Dit zijn vragen die (ook) in de praktijk voorkomen. Niet voor niets keren deze vragen met regelmaat terug in de rechtspraak.

In dit hoofdstuk staan de toepassing, uitleg en reikwijdte van lid 2 en 3 van art. 7:686a BW centraal. Na paragraaf 2.2, waarin kort op het wettelijk kader zal worden ingegaan, wordt in paragraaf 2.3 en 2.4 nader ingegaan op art. 7:686a lid 2, terwijl in paragraaf 2.5 en 2.6 het derde lid van dit wetsartikel centraal zal staan. De spoorwissel ex art. 69 Rv komt aan de orde in paragraaf 2.7 en 2.8. Paragraaf 2.9 bevat vervolgens enkele korte beschouwingen, waarna dit hoofdstuk (in paragraaf 2.10) zal worden afgesloten.

2.2 Wettelijk kader

Op grond van art. 78 Rv verlopen alle geschillen waarop de verzoekschriftprocedure noch een andere bijzondere wettelijke regeling van toepassing is verklaard, via de dagvaardingsprocedure. In het verlengde hiervan bepaalt art. 261 lid 2 Rv dat de zaken ten aanzien waarvan dit uit de wet voortvloeit met een verzoekschrift worden ingeleid.⁵ Om aan te duiden dat een procedure met een verzoekschrift ingeleid dient te worden, hanteert de wet termen als ‘verzoek’, ‘verzoekschrift’ of ‘beschikking’.⁶ Art. 7:686a BW is een voorbeeld van een dergelijke wettelijke bepaling.

De Wwz beoogde het ontslagrecht, kort gezegd, sneller, goedkoper en eerlijker te maken.⁷ Art. 7:686a lid 2 en 3 BW beogen bij te dragen aan dit streven.⁸ De reden dat in het ontslagrecht als uitgangspunt voor de verzoekschriftprocedure is gekozen, is gelegen in de wens de toegang tot de rechter zo eenvoudig, laagdrempelig en goedkoop mogelijk te maken, waarbij ook de snelheid van de procedure een factor van belang is. Een verzoekschriftprocedure leent zich hier, zo was de gedachte van de regering, beter voor dan een dagvaardingsprocedure.⁹ Vanwege het steeds meer naar elkaar toegroeien van beide procedures, moet dit echter niet worden overschat.¹⁰ Hoewel er aanmerkelijke theoretische

5 Zo is ook overwogen in Ktr. Rotterdam 7 juli 2022, ECLI:NL:RBROT:2022:6569.

6 Zie hierover bijvoorbeeld H.J. Snijders, C.J.M. Klaassen & G.J. Meijer, *Nederlands burgerlijk procesrecht*, Deventer: Wolters Kluwer 2017, nr. 296, alsmede onderdeel 3.3 van de conclusies van A-G De Bock van 16 oktober 2020, ECLI:NL:PHR:2020:962 en 963. Zie voorts de conclusie van A-G De Bock van 11 februari 2022, ECLI:NL:PHR:2022:137, punt 13.5.

7 Zie bijvoorbeeld *Kamerstukken II* 2013/14, 33 818, nr. 3, p. 5.

8 Vgl. *Kamerstukken II* 2013/14, 33 818, nr. 3, p. 24. Ik wijs in dit kader ook op de conclusie van A-G Keus van 13 oktober 2016, die schreef dat de bedoeling van art. 7:686a lid 3 BW strookt met het doel van de Wwz om te komen tot een eenduidig en eenvoudiger ontslagrecht dat bijdraagt aan het bevorderen van rechtsgelijkheid en rechtszekerheid (ECLI:NL:PHR:2016:998, punt 3.11).

9 *Kamerstukken II* 2013/14, 33 818, nr. 3, p. 37 en 121. Waarom de wetgever meent dat de verzoekschriftprocedure laagdrempeliger, goedkoper én sneller is, wordt in de memorie van toelichting niet nader toegelicht, zo schreef K.G.F. van der Kraats, ‘Bewijzen vermoet de waarheid, althans de procedure’, *ArbeidsRecht* 2014/59, paragraaf 2. Ik wijs in dit verband ook op W.J.J. Wetzels, ‘Het nieuwe arbeidsprocesrecht: wordt het eenvoudiger?’, *TAP* 2014/11, p. 78.

10 F.G. Laagland, ‘Arbeidsprocesrecht’, in: F.J.L. Pennings & L.C.J. Sprengers, *Ontslagrecht in hoofdlijnen* (MSR nr. 72), Deventer: Wolters Kluwer 2020, p. 176. In gelijke zin P.G. Vestering & W.J.J. Wetzels, *Sdu Commentaar Arbeidsrecht Thematisch* (art. 7:686a BW), Den Haag: Sdu Uitgevers 2020, aant. C.2.

verschillen tussen de verzoekschrift- en dagvaardingsprocedure bestaan, is het praktische verschil immers gering.¹¹

Inhoud van de dagvaarding en het verzoekschrift

Op de inhoud van de dagvaarding respectievelijk het verzoekschrift zijn echter wel andere wettelijke regels van toepassing. Daar zal in deze paragraaf kort aandacht aan worden besteed.

De dagvaarding is een exploit (art. 111 lid 1 Rv) en om die reden zijn art. 45-66 Rv van toepassing. Art. 45 lid 3 Rv bepaalt wat er ten minste in het exploit moet staan. Daarnaast dient de dagvaarding de in art. 111 lid 2 en 3 Rv vermelde gegevens te bevatten. Art. 111 lid 2 sub d Rv schrijft voor dat de dagvaarding de eis (het *petitum*) en de gronden daarvan (het *fundamentum petendi*) dient te vermelden. Het gaat er dan vooral om dat uit de dagvaarding voor de wederpartij en de rechter duidelijk wordt wat de eiser vordert en op grond waarvan hij meent daartoe gerechtigd te zijn.¹² Op grond van art. 120 lid 1 Rv dient dit voorschrift op straffe van nietigheid van de dagvaarding in acht te worden genomen. Een gebrek dat nietigheid meebrengt kan, op grond van art. 120 lid 2 Rv, met een zogenoemd herstelexploit worden hersteld. In verband met de deformalisering van ons procesrecht, is het aantal gevallen waarin de nietigheid van de dagvaarding daadwerkelijk wordt uitgesproken aanmerkelijk teruggedrongen.¹³ Op grond van art. 122 lid 2 Rv kan de rechter bijvoorbeeld ook herstel van het gebrek bevelen. Indien de dagvaarding, eventueel na een herstelmogelijkheid, in het geheel geen vordering of gronden bevat, zal de dagvaarding nietig worden verklaard.¹⁴

Opmerking verdient dat ten aanzien van de dagvaarding in hoger beroep *niet* het vereiste wordt gesteld dat dat exploit de middelen waarop appellant het hoger beroep grondt, dient te bevatten (art. 343 Rv). De gronden van het hoger beroep kunnen ook bij latere gelegenheid, namelijk in de memorie van grieven, worden aangevoerd.

Voor het verzoekschrift gelden andere wettelijke bepalingen, namelijk art. 261 e.v. Rv. Art. 278 lid 1 Rv heeft betrekking op de inhoud van het verzoekschrift¹⁵ en bepaalt onder meer dat het een duidelijke omschrijving van het verzoek en de gronden waarop het berust dient te bevatten. Net als de dagvaarding dient dus ook het verzoekschrift de gronden van het verzoek te vermelden en dient het stuk uit te monden in een duidelijk *petitum*.¹⁶ De verzoeker kan dus niet volstaan met een ongemotiveerd verzoek dat later wordt aangevuld ('op nader aan te voeren gronden').¹⁷ Door het verzoekschrift moet het zowel de rechter als de betrokken belanghebbende(n) duidelijk zijn waarop het verzoek zich richt.¹⁸ Voldoet

11 Vgl. Asser *Procesrecht/Van Schaick* 2 2016/2.1.10.

12 A.I.M. van Mierlo & J.H. van Dam-Lely, *Procederen bij dagvaarding in eerste aanleg*, Deventer: Kluwer 2011, paragraaf 2.1.11.

13 E. Gras, R.G. Hendrikse & A.W. Jongbloed, *Compendium van het Burgerlijk procesrecht*, Deventer: Wolters Kluwer 2024, paragraaf 5.10. Zie in dit verband ook art. 66 en 122 Rv.

14 Zie, met verwijzing naar rechtspraak, ook Asser *Procesrecht/Van Schaick* 2 2022/60.

15 Zie ook art. 1.2.4 en 2.2.3 Landelijk procesreglement verzoekschriften rechtbanken, kanton (versie 1 juli 2024). In deze artikelen worden – voor arbeidssaken – nadere eisen aan de inhoud van het verzoekschrift gesteld.

16 Asser *Procesrecht/Van Schaick* 2 2022/76.

17 E.L. Schaafsma-Beverluis, *GS Burgerlijke Rechtsvordering*, art. 278 Rv, aant. 5. In dezelfde zin A.V.T. de Bie, *Sdu Commentaar Burgerlijk Procesrecht*, art. 278 Rv, aant. 3.2.

18 A.V.T. de Bie, *Sdu Commentaar Burgerlijk Procesrecht*, art. 278 Rv, aant. 3.1.

het verzoekschrift niet aan dit vereiste, dan is het daarmee *niet* nietig.¹⁹ De rechter kan naar bevind van zaken de verzoeker de gelegenheid geven het gebrek te herstellen dan wel de verzoeker in zijn verzoek niet-ontvankelijk te verklaren.²⁰ De verzoekschriftprocedure kent geen regeling voor nietigheden, zoals in de dagvaardingsprocedure wél het geval is.²¹

Voor het hoger beroep geldt, anders dan in de dagvaardingsprocedure, dat het beroepschrift de gronden van het beroep dient te bevatten. Art. 278 lid 1 Rv wordt door art. 359 Rv voor het hoger beroep namelijk van overeenkomstige toepassing verklaard.²² Indien het beroepschrift zelf geen gronden bevat, zal er ook geen ruimte bestaan om de gronden in een aanvullend beroepschrift alsnog aan te voeren.²³ Een en ander zal dan ook tot niet-ontvankelijkheid leiden.²⁴

2.3 Gedingen gebaseerd op het in, bij of krachtens afdeling 7.10.9 BW bepaalde

Art. 7:686a lid 2 BW bepaalt dat gedingen gebaseerd op het in, bij of krachtens afdeling 7.10.9 BW bepaalde (dat wil zeggen: art. 7:667-686a BW²⁵), met een verzoekschrift worden ingeleid. In dit verband kan onder meer worden gedacht aan gedingen over:

- ontbinding van de arbeidsovereenkomst (art. 7:671b en 671c BW);
- vernietiging van de opzegging (art. 7:681 BW);
- herstel van de arbeidsovereenkomst (art. 7:682 BW);
- toekenning van de aanzegvergoeding (art. 7:668 lid 3 BW);
- toekenning van een vergoeding bij niet-inachtneming van de juiste opzegtermijn (art. 7:672 lid 11 BW);
- vaststelling en betaling van de transitievergoeding (art. 7:673 en 673a BW); of
- betaling van de vergoeding voor het opzeggen wegens een dringende reden of juist wegens het onregelmatig opzeggen zonder dringende reden (art. 7:677 BW).

Maar ook minder vaak voorkomende onderwerpen, zoals de toekenning van een overlijdensuitkering (art. 7:674 BW) of opgave van de reden van een proeftijdontslag (art. 7:676

19 E.L. Schaafsma-Beversluis, *GS Burgerlijke Rechtsvordering*, art. 278 Rv, aant. 10.

20 *Asser Procesrecht/Van Schaick 2* 2022/76. Dat is anders indien het verzoekschrift ten onrechte niet door een advocaat is ondertekend. Op grond van art. 278 lid 3 Rv moet de rechter dan een mogelijkheid tot herstel bieden. In zaken die in eerste aanleg aan de kantonrechter worden voorgelegd, speelt dit niet.

21 E.L. Schaafsma-Beversluis, *GS Burgerlijke Rechtsvordering*, art. 278 Rv, aant. 10.

22 Zie ook art. 1.1.2.4 Procesreglement verzoekschriftprocedures handels- en insolventiezaken gerechtshoven (versie 1 juli 2024) voor enkele nadere voorschriften voor de inhoud van het beroepschrift.

23 A.V.T. de Bie, *Sdu Commentaar Burgerlijk Procesrecht*, art. 278 Rv, aant. 3.2.

24 Zie over het hoger beroep nader paragraaf 2.7 en 2.8.1.

25 Aanvankelijk had het voorgestelde art. 7:686a lid 2 BW een beperkter bereik en waren de artikelen waarvoor de procedure met een verzoekschrift ingeleid diende te worden uitdrukkelijk vermeld. Na een aanbeveling van Van Slooten is gekozen voor de huidige, ruimere formulering. Zie J.M. van Slooten, 'Procesregeling', in: L.G. Verburg e.a., *Wetsvoorstel Wet werk en zekerheid* (33 818) (Reeks VvA 41), Deventer: Kluwer 2014, p. 171-173 en 178. Zie ook de conclusie van A-G De Bock van 11 februari 2022 (ECLI:NL:PHR:2022:137, punt 13.11 en 13.12).

lid 2 BW), dienen met een verzoekschrift aan de rechter te worden voorgelegd.²⁶ Al deze gedingen zijn immers gebaseerd op het bepaalde in afdeling 7.10.9 BW.

Ook gedingen die zijn gebaseerd op het *bij of krachtens* deze afdeling bepaalde, dienen met een verzoekschrift te worden ingeleid. Deze – cursief weergegeven – woorden bieden de grondslag om vorderingen op basis van een cao of ministeriële regeling bij verzoekschrift in te dienen.²⁷ In dit verband kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een bij cao geregelde voorziening als bedoeld in art. 7:673b lid 1 sub b BW of betaling van de transitievergoeding in termijnen op grond van de in art. 7:673c lid 2 BW bedoelde ministeriële regeling. De toevoeging ‘bij of krachtens’ betekent ook dat beslissingen van een cao-ontslagcommissie (met betrekking tot de a-grond) met een verzoekschrift aan de kantonrechter moeten worden voorgelegd.²⁸

Overige geschillen

Alle arbeidsrechtelijke gedingen gebaseerd op andere afdelingen van titel 7.10 BW, andere bepalingen in het BW of daarbuiten, worden met een dagvaarding ingeleid.²⁹ Dat is ook het geval voor zover het einde van de arbeidsovereenkomst daarbij onderwerp van geschil is. Een procedure die bijvoorbeeld betrekking heeft op de rechtsgeldigheid van een ontbindende voorwaarde in een arbeidsovereenkomst, dient niet met een verzoekschrift, maar met een dagvaarding te worden ingeleid.³⁰ De ontbindende voorwaarde berust immers niet op afdeling 7.10.9 BW, maar op art. 6:22 BW. Dit betekent dus dat niet kan worden gesteld dat alle *ontslagzaken* met een verzoekschrift worden ingeleid; dat geldt alleen voor zover die zaken zijn gebaseerd op het in, bij of krachtens afdeling 7.10.9 BW bepaalde.

Ook zaken waarin de vordering is gebaseerd op een wilsgebrek (art. 3:34, 3:44 en 6:228 BW), dienen met een dagvaarding te worden ingeleid. Dat is bijvoorbeeld aan de orde indien de werknemer stelt gedwaald te hebben bij het sluiten van een vaststellingsovereenkomst of indien de werkgever stelt dat de arbeidsovereenkomst onder invloed van bedrog tot stand is gekomen. In deze gevallen vormen de algemene bepalingen van vermogens- en verbintenissenrecht – neergelegd in Boek 3 en 6 van het BW – de juridische grondslag en is dus geen sprake van een geding dat gebaseerd is op het in, bij of krachtens afdeling 7.10.9 BW bepaalde. In dergelijke gevallen is men aangewezen op de dagvaardingsprocedure.³¹

Dat geldt ook voor geschillen over ontslagvergoedingen, anders dan die voortvloeien uit afdeling 7.10.9 BW. Een procedure strekkende tot betaling van een ontslagvergoeding uit een sociaal plan of op basis van een vaststellingsovereenkomst, berust bijvoorbeeld niet op afdeling 7.10.9 BW en dient derhalve met een dagvaarding te worden ingeleid.³²

26 Deze opsomming is ontleend aan P.G. Vestering & W.J.J. Wetzels, *Praktisch arbeidsprocesrecht onder de WWZ*, Den Haag: Sdu Uitgevers 2018, p. 27.

27 J.M. van Slooten, ‘Procesregeling’, in: L.G. Verburg e.a., *Wetsvoorstel Wet werk en zekerheid (33 818)* (Reeks VvA nr. 41), Deventer: Kluwer 2014, p. 171.

28 G.C. Boot, *Arbeidsprocesrecht*, Deventer: Wolters Kluwer 2017, p. 15, voetnoot 2.

29 D.M.A. Bij de Vaate, *Handboek arbeidsprocesrecht*, Den Haag: Boom juridisch 2018, p. 72.

30 Vgl. Ktr. Zwolle 30 januari 2017, ECLI:NL:RBOVE:2017:415. Zie hierover ook W.C.L. van der Grinten/W.H.A.C.M. Bouwens & D.M.A. Bij de Vaate, *Arbeidsovereenkomstenrecht*, Deventer: Wolters Kluwer 2023, p. 674.

31 Vgl. in dit verband W.C.L. van der Grinten/W.H.A.C.M. Bouwens & D.M.A. Bij de Vaate, *Arbeidsovereenkomstenrecht*, Deventer: Wolters Kluwer 2023, p. 674.

32 Vgl. bijvoorbeeld Ktr. Alkmaar 11 mei 2016, ECLI:NL:RBNHO:2016:3924.

2.4 Toepassing van art. 7:686a lid 2 BW in de rechtspraak

Na deze theoretische uiteenzetting, rijst de vraag hoe in de rechtspraak wordt geoordeeld over de toepassing van het tweede lid van art. 7:686a BW.

2.4.1 Algemene bevindingen

In een aantal uitspraken over de toepassing van art. 7:686a lid 2 BW is, in lijn met hetgeen in paragraaf 2.2 uiteengezet is, vooropgesteld dat de dagvaarding als procesinleiding het uitgangspunt vormt en dat een verzoekschrift pas aan de orde is indien dat uit de wet voortvloeit.³³ De vraag hoe de procedure ingeleid moet worden is van openbare orde en dient dan ook ambtshalve door de rechter te worden beoordeeld.³⁴

In een aantal uitspraken werd uiteindelijk geconcludeerd dat van een arbeidsovereenkomst in de zin van art. 7:610 BW geen sprake was, zodat ook niet gesproken kon worden van een verzoek dat was gebaseerd op het in, bij of krachtens afdeling 7.10.9 BW bepaalde. Bij gebreke van een arbeidsovereenkomst is die afdeling immers niet van toepassing.³⁵

2.4.2 Dagvaarding of verzoekschrift?

Hoe wordt in de rechtspraak geoordeeld over de vraag of een verzoekschrift of een dagvaarding de aangewezen procesinleiding is? Hierna zal eerst worden ingegaan op de (soort) zaken waarin een verzoekschrift de aangewezen route werd geacht.³⁶ Dat was aan de orde in procedures waarin het ging om:

- de aanzegvergoeding ex art. 7:668 lid 3 BW;³⁷
- vernietiging van een ontslag op staande voet;³⁸
- toekenning van de transitievergoeding;³⁹
- toepassing van de ketenregeling;
- de gefixeerde schadevergoeding na ontslag op staande voet;⁴⁰

33 Ktr. Alkmaar 11 mei 2016, ECLI:NL:RBNHO:2016:3924 en Ktr. Amsterdam 31 januari 2017, ECLI:NL:RBAMS:2017:4371. Zie ook onderdeel 3.3 van de conclusies van A-G De Bock van 16 oktober 2020, ECLI:NL:PHR:2020:962 en 963.

34 Zie hiervoor de rechtspraak genoemd in TAP 2021/279, voetnoot 35. Ook A-G De Bock heeft er, in de in de vorige voetnoot genoemde conclusies, op gewezen dat beoordeling ambtshalve moet plaatsvinden. Zie voorts punt 13.1 van de conclusie van A-G De Bock van 11 februari 2022, ECLI:NL:PHR:2022:137, punt 3.49 van de conclusie van A-G Van Peursem van 17 mei 2024, ECLI:NL:PHR:2024:545, Hof Arnhem-Leeuwarden 30 mei 2022, ECLI:NL:GHARL:2022:4284, alsmede Ktr. Haarlem 14 juli 2022, ECLI:NL:RBNHO:2022:6500.

35 Ktr. Amsterdam 31 januari 2017, ECLI:NL:RBAMS:2017:4371 en Ktr. Leiden 29 mei 2020, ECLI:NL:RBDHA:2020:5190.

36 Zie voor de vindplaatsen van de betreffende uitspraken TAP 2021/279, p. 24.

37 Zie ook Ktr. Rotterdam 30 november 2022, ECLI:NL:RBROT:2022:10480.

38 Zie ook Ktr. Alkmaar 15 februari 2022, ECLI:NL:RBNHO:2022:1440 en Ktr. Haarlem 15 mei 2023, ECLI:NL:RBNHO:2023:4871.

39 Zie ook Ktr. Haarlem 14 juli 2022, ECLI:NL:RBNHO:2022:6500, Ktr. Rotterdam 9 september 2022, ECLI:NL:RBROT:2022:7998, Ktr. Rotterdam 30 november 2022, ECLI:NL:RBROT:2022:10480, Ktr. Rotterdam 28 februari 2023, ECLI:NL:RBROT:2023:1778, Rb. Noord-Holland 19 juli 2023, ECLI:NL:RBNHO:2023:7140 en Ktr. Rotterdam 15 februari 2024, ECLI:NL:RBROT:2024:1292.

40 Zie ook Ktr. Alkmaar 15 februari 2022, ECLI:NL:RBNHO:2022:1440 en Ktr. Haarlem 6 juni 2023, ECLI:NL:RBNHO:2023:5302.